

SEURAKUNNAN JUUTALAINEN SYDÄN

Osa 24

Juutalaisessa uskonnossa temppelillä on aina ollut keskeinen merkitys. Temppelin tuhouduttua toivo siitä, että juutalaisella kansalla kerran vielä olisi temppeli Jerusalemissa, jäi itämään. VT kertoo meille temppelin olleen keskeinen Jumalan palveluspaikka. Jumala itse lupasi Salomolle ensimmäisen temppelin valmistuttua: ”Minä olen pyhittänyt tämän temppelin, jonka sinä olet rakentanut sitä varten, että minä sijoittaisin nimeni siihen ainiaaksi; ja minun silmäni ja sydämeni tulevat alati olemaan siellä” (1. Kun. 9:3). Tähän lupaukseen liittyi kuitenkin ehto. Sama kuin Jumalan tekemään ja vahvistamaan liittoon Israelin kansan kanssa: ”Mutta jos te käännytte pois minusta, te ja teidän lapsenne, ettekä noudata minun käskyjäni ja säädöksiäni, jotka minä olen teille antanut, vaan menette ja palvelette muita jumalia ja kumaratte niitä, niin minä hävitän Israelin siitä maasta, jonka olen antanut heille, ja temppelin, jonka minä olen pyhittänyt nimelleni minä heitän pois kasvojeni edestä; ja Israel tulee sananparreksi ja pistopuheeksi kaikille kansoille. Ja tämä temppeli on tosin korkein, mutta jokainen, joka kulkee siitä ohi, on tyrmistyvä ja viheltävä; ja kun kysytään: ’Miksi on Herra tehnyt näin tälle maalle ja tälle temppelille?’ niin vastataan: ’Siksi, että he hylkäsivät Herran, Jumalansa’” (1. Kun. 9:6–9).

Salomon temppeli sai olla pystyssä vuodesta 960 eKr. vuoteen 586 eKr., eli 374 vuotta. Sitten Jumala salli varoituksensa käydä toteen ja temppelin hävittivät Baabelin kuninkaan sotajoukot. Kului 70 vuotta. Israelin kansa oli pakkosiirretty Baabeliin. Profeetta Jeremian ennustuksen

Herodeksen temppeli

mukaan seitsemänkymmenen vuoden kulluttua kansa saisi palata maahansa ja rakentaa uuden temppelin. Näin tapahtui. Esran kirjassa on tallennettu toisen temppelin rakentamiseen liittyvät tapahtumat. Serubbaabelin johdolla työ valmistui. Elossa oleva vanhempi sukupolvi ei kuitenkaan sydämestään yhtynyt rakentajien riemuun. He muistivat edellisen temppelin loiston verrattuna tähän. Rakentamisen aloitettiin 515 eKr. (tai 520, eri lähteiden mukaan) ja se kesti n. 3 vuotta.

Israelilaiset pyrkivät taas erottautumaan Jumalalle pyhitetyksi kansaksi. Temppelin rakentamisen jälkeen lähti kirjanoppinut ja Mooseksen lakiin perehtynyt Esra Baabelista kohti Jerusalemiä. Esran tehtävänä oli opettaa ja erottaa kansa palvelemaan Jumalaa. Hän joutui toteut-

tamaan seurakunnan puhdistuksen: ”Ja kaikille pakkosiirtolaisille kuulutettiin Juudassa ja Jerusalemissa, että heidän tuli kokoontua Jerusalemiin; ja joka ei tullut kolmen päivän kuluessa, päämiesten ja vanhinten päätöksen mukaan, sen koko omaisuus oli vihittävä tuhon omaksi ja hän itse tuleva erotetuksi pakkosiirtolaisien seurakunnasta” (Esra 10:7–8). Israelilaiset, jopa sen päämiehet ensimmäisenä (Esra 9:2), olivat tehneet syntiä. He eivät olleet pysyneet erillään muista kansoista, vaan ottaneet niistä vaimoja ja omaksuneet pakanallisia tapoja. Esran vaatiessa kansaa hylkäämään pakanalliset vaikutteet, kansa taas lupasi: ”Niinkuin sinä olet puhunut, niin on meidän tehtävä” (Esra 10:12).

Serubbaabelin temppelistä puuttui lii-

Ylipapin kultainen kruunu

tonarkki, sillä se oli kadonnut. Liitonarkin paikan kaikkein pyhimmässä täytti kivi-paasi, jolle ylipappi sovituspäivänä toi suitsutusastian.

Jeesuksen ajan temppeli oli uudistettu Serubbaabelin temppeli. Kuningas Herodekselle oli tärkeää päästä juutalaisten suosioon ja saada mainetta mahtavien rakennusten pystyttäjänä. Hän aloitti temppelin uudistamisen noin vuonna 19 eKr. Rakennusväkenä mainitaan käytetyn 1000 pappia ja 1 1/2 vuoden työn jälkeen temppelivuorella seisojien suuri rakennuskompleksi. Myöhemmin eräät historioitsijat kuvasivat sitä ”maailman kahdeksantena ihmeenä”. Temppelin yksityiskohtien rakentaminen ja koristelu jatkui edelleen Jeesuksen aikana. Temppelin kerrotaan tulleen täysin valmiiksi vasta vähän ennen sen hävitystä v. 70 jKr. Jerusalemin toinen temppeli oli siis Serubbaabelin temppelin ”täydellinen peruskorjaus”. Tulos oli mah-tava ja loistokas.

Kun Israelin valtio perustettiin 1948, saivat monien juutalaisten toiveet kolmannen temppelin rakentamisesta uutta virikettä. Mainittakoon, että eräät uskontoaan noudattavat juutalaiset eivät usko temppelin rakentamiseen ihmisvoimin. Heidän mukaansa vain Messias tulee sen tekemään. Vuosien aikana paine temppelin rakentamista kohtaan on jatkuvasti kasvanut juutalaisessa yhteisössä. Oikeastaan ainut rakentamista estävä tekijä on ollut temppelivuorella sijaitsevat islamilaiset moskeijat.

Moskeijoista huolimatta juutalaisessa yhteisössä koetaan yhä nousevaa ”temppelikuumetta”. Kesäkuun 16. 2010 Arutz Sheva julkaisi tutkimustuloksen, jonka mukaan 49% israelilaisista haluaa kolmannen temppelin rakennettavaksi. Kan-sasta 42% uskoo, että temppeli tullaan rakentamaan. Sama kuume on tarttunut myös moniin kristittyihin. Kristillisessä

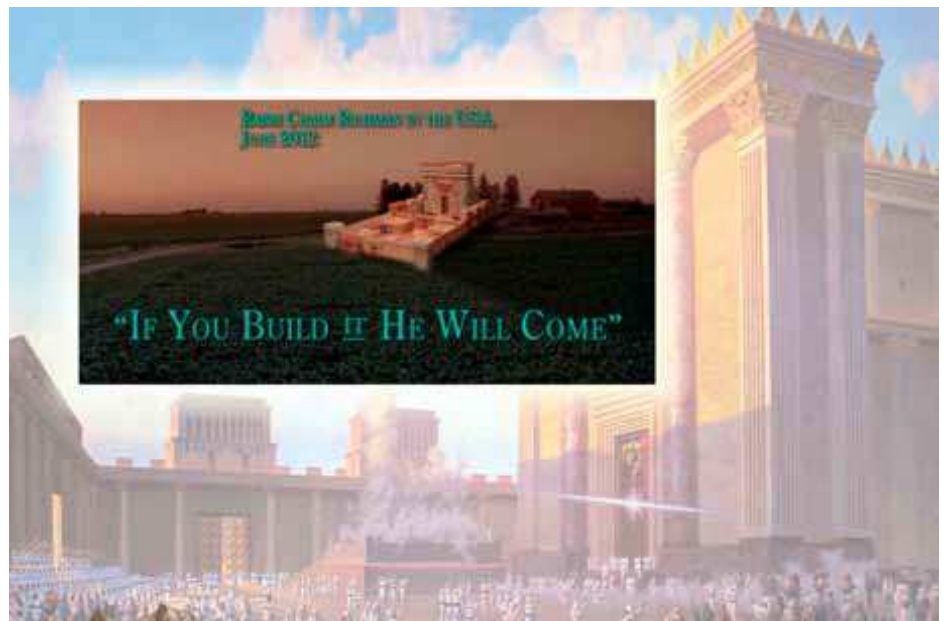
sionismiliikkeessä on niitä, jotka pitävät kolmannen juutalaisen temppelin rakentamista edellytyksenä Kristuksen paluulle maan päälle. Uskotaan, että Israelia ei enää kohtaa suuri ahdistus. Seurakunta on maan päällä Kristuksen tullessa vapauttajana Israelille ja se yhdessä Israelin kanssa saa vastaanottaa saapuvan Messiaan. Israel ja seurakunta tullaan ”puhdistamaan” ja ”ennalleenasettamaan”. Ajatuksen mukaan ne yhdessä muodostavat ”jäännöskansan”, jonka muodostuminen on välttämätön edellytys Messiaan paluulle. Juutalaisten ”jäännöksellä” ei kuitenkaan tarkoiteta Jeesukseen uskovia juutalaisia.

Rabbi Leon Ashkenazi totesi 1991 mm: ”Messiaan tulon valmistelut alkoivat jo Balfourin julistuksesta 1917. Suuri merkitys oli Israelin (Jerusalemin) yhdistämisellä 1967. Tulon valmistelut saadaan päätökseen 1992, kun temppeli jälleenrakennetaan. Tähän samaan Messiaan tulemuksen läheisyyteen liittyy myös juutalaisten kiihtyvä muutto Israeliin” (Israel My Glory, 3/91). Vuosi 1992 on enää muisto vain, emmekä vielä ole todistamassa temppelin rakennustöiden alkamista. Ihmetellä ei kuitenkaan tarvitse, jos jonakin päivänä uutinen kertoo ko. rakentamisen tulleen konkreettiseen alkuun.

Jerusalemissa toimiva The Temple Institute, ”Temppeli-instituutti” on jo vuo-

sien ajan valmistellut asiaa. Temppelin palvontaesineistöä ja pappien pukuja on valmiina. Papistoa koulutetaan tehtäviinsä. Juutalaisyhteisö Mitzpe Yerichossa (Länsirannalla 20 km Jerusalemita itään), jossa sijaitsee juutalainen Temppelikoulu (The Jewish Temple School), on tarkoitus harjoittaa pappeja 1:1 valmistetussa temppelirakennuksen kopiassa. Vuonna 2007 instituutti julkaisi uutisen, jonka mukaan puhtaasta kullasta valmistettu ylipapin kruunu, Tzitz, on valmis. Instituutin johtajan rabbi Richmanin mukaan ”Emme vain valmista kauniita esineitä. Olemme kiinnostuneet antamaan Jumalalle asuinpaikan, jonka Hän haluaa tässä maailmassa: temppeli ei ole vain rakennus vaan keino tuoda Jumala elämäämme hyvin todellisella tavalla.” Internetissä järjestön etusivulla lukee suurin kirjaimin (suluissa oleva lisätty): ”Jos rakennat sen (temppelin), hän (Messias) saapuu” (www.templeinstitute.org).

Kristittyjen keskuudessa mm. kuuluisa karismaattisen liikkeen saarnaajaikoni Benny Hinn on antanut TV-ohjelmassaan tukea rabbi Chaim Richmannille ja temppelin rakentamispyrkimyksille. Mm. vuonna 2003 TV-ohjelmassa Richmann esiteltiin veljenä, ”jonka yllä lepää Jumalan käsi”. Ohjelman mukaan temppeli kuuluu keskeisesti Messiaan tulemuksen ja on siksi kristityille tärkeä. Ohjelman seuraajat jätettiin tyystin vaille tietoa siitä,

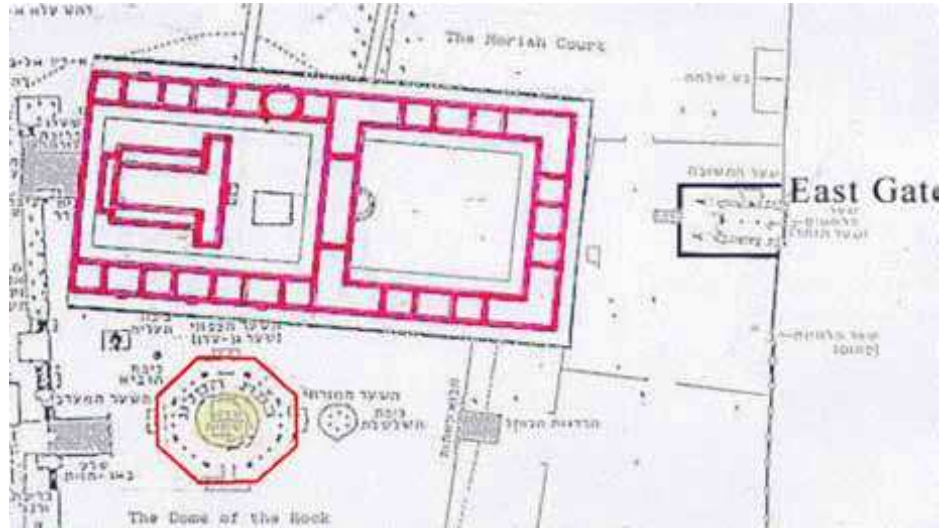
Temppeli-instituutti: Jos rakennat sen, Hän saapuu

▶ että Chaim Richman torjuu jyrkästi kristinuskon sanoman Jeesuksen messiaanisuuudesta ja jumaluudesta ja pitää kristinuskoa epäjumalan palvomisena. Rabbinin puheen jälkeen Hinn totesi: ”Naiset ja herrat, on aika että me, seurakunta, emme vain ala rukoilla, että temppeli jälleenrakennetaan vaan meidän pitää alkaa tehdä jotakin asialle... toisin sanoen Jumala ei tee sitä ilman meitä” (This is Your Day, 18.11.2003).

Juutalaisessa yhteisössä vaikuttaa ryhmiä, jotka tuovat temppelin rakentamisasiaa voimakkaasti esille. Merkittävää on, että kaikki näiden ryhmien puhemiehet eivät ole uskonnollisia juutalaisia sanan varsinaisessa merkityksessä. Heidän taustansa ja vaikuttimensa on lähinnä poliittinen. Eniten huomiota on saanut ryhmä Temple Mount & Eretz Israel Faithful Movement, ”Temppelivuoren ja Israelin maan uskolliset”, jonka johdossa on toiminut Gershon Solomon. Järjestön nimi oli ennen Temple Mount Faithful Movement. Hän omistautui temppelin asialle, kun 1967 sodassa armeijan karkijoukkojen mukana astui temppelivuorelle: ”Suljin silmäni ja näin mitä tapahtui. kun roomalaiset valloittivat temppelivuoren 70 eKr., tuhansia israelilaisia sotilaita makasi kuoleina ja heidän vuodatettu verensä juoksi virran lailla. Temppelivuori merkitsee meille kaikkea” (Jewish Chronicle 19.10.90).

Solomon koki messiaanisen ajan alkaneen hetkellä, kun Israel taas hallitsi temppelialuetta. Hän kertoi olleensa varma, että heidän temppelinsä tullaan pikaisesti rakentamaan. Pettymys oli suuri, kun hallitus ei ryhtynytäkään välittömästi tähän toimeen.

Yllä lainatussa artikkelissa Solomon vaatii: ”Haluaamme vapauttaa temppelivuoren arabien hallinnasta ja muodostaa siitä uskonnollinen, kansallinen ja hengellinen keskus juutalaiselle kansalle. Kolmas temppeli pitää jälleenrakentaa nopeasti... Viimeiset 50 vuotta osoittavat meille Jumalan tahdon ja me voimme rakentaa kolmannen temppelin yhtä helposti kuin kibbutzin, kaupungin tai minikä tahansa muun rakennuksen.” Stanley Goldfoot toimi kuolemaansa saakka (2006) järjestön kansainvälisten asioiden koordinaattorina. Hän oli yhteydessä kristittyihin vaikuttajiin ja heidän organisa-

Temppelin mahdollinen sijainti Kalliomoskeijan vieressä

tioihinsa. Goldfoot kuului miehitysvaltaa vastustaneeseen Stern-ääriryhmään, joka Israelin ollessa I-Britannian mandaattialueella, teki terrori-iskuja miehittäjiä vastaan. Goldfootia kuvattiin toiminnan miehenä, joka ei epäröi käyttää ”tarvittaessa väkivaltaakin asiansa toteuttamiseksi” (Grace Halsell: ”Prophecy and Politics: militant evangelists on the road to nuclear war”).

Pastori Byron Spradlin kertoi Israelin hallituksen sponsorioimasta matkasta, jonka osanottajat olivat evankelisen liikkeen johtomiehiä: ”Kun olimme puolessa välissä maan hallituksen tukemaa Israelin matkaa, ryhmälle piti seurata salaperäinen eteläafrikkalainen juutalainen nimeltä Stanley Goldfoot. Vietettyämme miellyttävän hetken hänen kodissaan, hän johdatteli keskustelun temppelin jälleenrakentamiseen. Vaikka hän ei sanonut suoraan, hän antoi ymmärtää olevansa valmis käyttämään voimakeinoja, jos on pakko, saadakseen temppelialueen muslimien hallusta. Hän selitti, kuinka kristityt voisivat olla rohkaisemassa ja taloudellisesti tukemassa projektia ... Minua hämmästytti joidenkin ryhmäläisten hyväuskoisuus. He näyttivät täysin tukevan ajatusta, että temppelialueen haltuun saaminen olisi oleellista juutalaisten täydellisen vapautuksen kannalta. Mutta siinä he eivät monien kristittyjen tavoin näe, että tämä sokea Israelin tukeminen heikentää seurakunnan kokonaisvaltaista evankelistaa todistusta” (Byron Spradlin: ”Sapping the

strength of witness in Israel”).

Gershon Solomonin mukaan kristityistä erityisesti kristillinen sionismiliike tukee temppelihanketta. ”He antavat meille hyvin tärkeää moraalista tukea.” Eräät aiemmat kristillisen sionismiliikkeen johtajat, kuten esim. ennen Puutarhahaudan pappina Jerusalemissa toiminut Jan Villem Van Der Hoeven, ovat esittäneet kantanaan mm. ”Temppelivuori pitää palauttaa juutalaisille vaikka se merkitsisi Harmagedonia” (Van der Hoeven, ”The Sacred Name Broadcaster” 11/84). ”Kyse on vallasta. Kuka hallitsee Temppelivuorta, hallitsee Jerusalemiä ja kuka hallitsee Jerusalemiä hallitsee Israelin maata” (Israel Meida, Stanley Goldfootin avustaja ja äärioikeistopoliitikko). ”Taistelu temppelivuoresta näyttää olevan Jerusalemin omistuksesta käytävän kiistan ydin. Se, jolla on hallussaan tämä kukkula hallitsee lopulta myös kaupungin kohtaloa” (Van der Hoeven, Sana Jerusalemissa 12/90).

On selvää, että juutalaisia temppelirakentajia sykehdyttää nähdä, miten ”pitkälti yli 3000 pyhiinvaeltajaa osallistui ylistyskulkueeseen ... ja kuinka he kääntyivät yhtenä rivinä kaupunkiin päin, ojensivat känsä Temppelivuorta ja Öljymäkeä kohti, jonne Rauhanruhtinas hyvin pian saapuu” (Sana Jerusalemissa 12/90). Kristillisessä sionismissa on ollut tavallista yhdistää joidenkin juutalaisten into temppelin rakentamiseen hengelliseen heräämiseen. Aiempi ICEJ:n johtaja Johann Luckhoff puhui Israelin Ystävien vuosi-

konferenssissa 1989 ja otti esimerkiksi juutalaisten hengellisestä heräämisestä kiinnostuksen temppeliasiaan: ”Eräs merkki on tällainen hengellinen herääminen ja se ilmenee kiinnostuksena temppelin rakentamiseen. Jos viisi vuotta sitten puhui temppelin rakentamisesta, he nauroivat. Tänä päivänä he kuuntelevat huolella. Israelissa on kokonaisia kouluja, jotka valmistautuvat temppelin rakentamiseen ... Muutamat jeshivat tutkivat jälleen temppelin palvontavälineitä. Monet heistä kaipaavat päästä palvelemaan Herraa temppelivuorelle. Siis kaikkien ongelmien keskellä juutalaisilla on valtava kiinnostus löytää jälleen hengelliset juurensa” (Shalom 9/89).

Kiinnostus kolmatta temppeliä kohtaan olisi siis ”juutalaisten hengellistä heräämistä”.

Mitä sitten on kiinnostus Jeesusta kohtaan? Onko kiinnostus temppeliin ja juutalaiseen rabbiinuskontoon oikeata hengellistä heräämistä? Eivätkö juutalaiset juuri nyt tarvitsekaan Jeesusta hengelliseen heräämiseensä? Ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kristittyjä pyrittiin jo 1980-luvulla saamaan mukaan ”temppelirahastoon”, jonka kontaktihenkilönä toimi Jan Forselius. ”Temppeli Jerusalemissa” -yhteisö ilmoitti Trons Värld -lehdessä: ”Tahdotko olla mukana rakentamassa Temppeliä Jerusalemissa?” Ajatus pohjoismaisesta temppelirahastosta syntyi menestysteologiaan lukeutuvien kristittyjen piirissä. Sen informaatio sisälsi väitteen, että ko. rahasto oli neuvotellut sekä juutalaisen, palestiinalaisen (PLO), että YK:n edustajien kanssa ko. hankkeesta ja saanut näiden organisaatioiden tuen. Rahaston toimittaman informaation (Templet i Jerusalem) mukaan PLO:n edustajana tohtori Eugene Makhlof ja Israelin edustajana suurlähettiläs Moshe Errell olivat 1988 ilmaisseet kiinnostuksensa ja tukensa hankkeelle. Tarkoitus olisi pystyttää pyhäkkö Jerusalemin temppelivuoren pohjoiseen osaan. Rakentamisen esteenä ei olisi islamilaisten pyhä Kalliomoskeijakaan. Ko. rakennus sijoittuisi siitä sopivasti eroon.

Temppelirahaston mukaan tätä temppeliä nimitettäisiin ”Kaikkien kansojen rukoushuoneeksi”. Siitä tulisi tietynlainen maailmanrauhan symboli. Rakennukseen voisi, eräiden kaavailujen mukaan, myös

YK saada omia toimitilojaan. Näiden pyrkimysten kautta etemme avautuu mielenkiintoinen näkemys: Onko tässä tulevan Lähi-idän valherauhan merkittävä peruste? Kun rauhaa alueelle ei muutoin saada niin juutalaisten sallitaan rakentaa temppeli alueluovutuksia ja palestiinalaisvaltion perustamista vastaan. Temppeli seisoi sulassa sovussa nykyisen Kalliomoskeijan vieressä. Mahdollinen ”Kaikkien kansojen rukoushuone” olisi siis eräänlainen kompromissi, jonka takuumiehenä

YK toimisi. Nettisivustolla www.godsholy-mountain.org sanotaan mm. ”Tämä on näky muuttaa temppelivuori kiistan paikasta asemaan, joka on oikea Jumalan pyhä vuori, kaikkien kansojen rukoushuone (Jes. 56:7). Se on näky judaismiin, kristillisyyden ja islamin perimmäisen tehtävän täyttymyksestä ja temppelin alkuperäisestä tarkoituksesta, kun koko maailma yhdessä palvoo yhtä Jumalaa rauhassa.”

Huomattavat juutalaiset temppelivuori-

Dome of the Tablest -kupoli

Temppeli-instituutti on näytellyt valmistamiaan temppelin kulmakiviä – tässä vuonna 2007

ren tutkijat ovat päätyneet siihen, että ensimmäisen ja toisen temppelin kaikkein pyhin olisi sijainnut temppelivuorella ”Dome of the Tablest” nimellä tunnetun kupolirakennelman paikkeilla. Entinen Israelin ylipäällikö Shlomo Goren ja tohtori Eleazar Kauffman Heprealaisesta yliopistosta asettuvat puoltamaan tätä näkemystä. Tämän juutalaisen temppelin varsinainen temppelirakennus ja sen ”kaikkein pyhin” jäisi pelkästään juutalaisen kansan käyttöön. Temppeliä ympäröivä temppeli-alue annettaisiin vapaaehtoisesti myös pakanoiden käyttöön. Tällöin voitaisiin katsoa Raamatun profeettallisen Sanan täyttyvän. ”Kristillinen temppelirahasto”, temppelille myötämieliset kristityt ja juutalaiset temppelin rakentajat ovat yhtä mieltä temppelin merkittävästä koskien Messiaan paluuta: Temppelin tulee olla pystytetty ennen kuin Messias voi saapua. Gershon Solomonin sanoin: ”Hän tulee tuomaan vapautuksen Israelille ensinnäkin, ja sitten koko maailmalle. Hän tulee tekemään meidän kansastamme esimerkin koko maailmalle. Silloin tulee tapahtumaan Raamatun lupaus siitä, että ”minun huoneeni tulee olemaan kaikkien kansojen rukoushuone”.

Jerusalemilla ja sen temppelivuorella on ollut ja tulee olemaan keskeinen osa maailmanhistoriassa. Tässä mielessä kristittyjen mielenkiinto asiaa kohtaan on ymmärrettävää. Mutta kun tarkastelemme asiaa seurakunnan, Jumalan kansan näkökulmasta näyttää siltä, että eräänlainen hämmennys, jopa sokeus valtaa kristittyjen mieltä koskien temppeliasiaa. Monet kristilliset sionistit näkevät temppelin rakentamisen välttämättömänä tapahtumana ajatellen Jeesuksen paluuta. Nähdään, että Hänen paluunsa temppeliin on samalla Hänen ilmestymisensä odottavalle seurakunnalle ja Israelille. Kiinnostus

temppeliä kohtaan ymmärretään juutalaisten ”hengelliseksi heräämiseksi” vastaanottamaan Messiaansa. Huomattava osa kristillistä sionismiliikettä kokee olevansa Messiaan paluuta valmisteleva yhteisö. Juutalainen kansa ja seurakunta lähentyvät lopun ajalla yhä lähemmäksi toisiaan ja näin syntynyt joukko saa vastaanottaa Jerusalemiin palaavan Messiaan.

Jumala Sanassaan kutsuu seurakuntaansa temppeliksi. Niin kauan kuin seurakunta, juutalaisista ja pakanoista koottu Jumalan kansa, on maan päällä, Jumalalla ei ole täällä muuta temppeliä. Jos joku temppeli rakennetaan, Jumala ei ilmesty sinne. Kreikankielinen sana ”hieron” kuvaa temppeliä ja siihen liittyvää muuta aluetta. Se esiintyy seuraavassa yhteydessä: ”Älkää antako kenenkään vietellä itseänne millään tavalla. Sillä se päivä ei tule ennenkuin luopumus ensin tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, kadotuksen lapsi, tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai jumaloitavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala” (2. Tess. 3–4).

Raamattu puhuu valhemessiasista, miehestä joka pettää juutalaisen kansan. Jumalasta luopunut kristillisyys ottaa hänet samoin innolla vastaan. Mm. Danielin kirja ja Ilmestyskirja kuvaavat tätä persoonaa ja hänen toimintaansa. Vaikka valhemessias, Antikristus, pääseekin temppeliin matkien Jumalaa, sen tavoite jää toteutumatta. Se ei kykene syrjäyttämään todellista Luojaa eikä Hänen Pyhän Henkensä läsnäoloa Hänen omissaan. Tämä käy selkeämmäksi, kun tarkastelemme Jumalan seurakunnalle antamaa merkitystä sivuten temppeliasiaa. Kreikankielinen nimitys ”kaikkein pyhimälle” on ”naos”. Tätä Raamattu käyttää yksityisestä uskosta vasta ja seurakunnasta: ”Ettekö tiedä, että

te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä? Jos joku turmelee Jumalan temppelin, on Jumala turmeleva hänet; sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia te olette” (1. Kor. 3:16–17).

Yksityisen uskovon sisin on Jumalan ”kaikkein pyhin”, jossa Hän asuu Pyhän Henkensä kautta. Kun Jerusalemin temppeli tuhoutui v. 70 jKr., Jumalalla ei ole ollut eikä tule olemaan seurakunnan aikana muuta asuinsijaa: ”... jossa koko rakennus (srk) liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa; ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä” (Ef. 2:21–22). Yksilöuskovat, juutalaiset ja pakanat, joiden sisimmässä on Jumalan ”kaikkien pyhin” – muodostavat seurakunnan, jonka keskellä Jumala asuu ja toimii. Seurakunta, inhimillisesti monin tavoin vajavainen ja heikko mutta Kristuksessa täydellinen, on Jumalan ”kaikkein pyhin”, koska Kristus on Pyhä. Jumala toimii seurakuntansa keskellä armon evankeliumin julistuksen kautta.

Temppelin juutalaiset rakentajat ajattelevat saavansa Jumalan toimimaan omien toimiensa kautta. He uskovat, että maallinen Israelin messias, ihminen ja Daavidin poika, astuu esiin, kun temppeli on valmis. Temppelin merkitys pelastuksessa syrjäyttää Kristuksen merkityksen ja tulee sen sijaan. Kristukseen uskovien on syytä muistaa lähetyskäsky, jonka Jeesus antoi opetuslapsilleen: ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni.” UT täsmentää meille, että tämä koskee koko seurakunta-ajan myös juutalaisia, jopa heitä ensin. Kristittyjen tuki temppelin rakentamiselle, ”moraalinen” ja rahallinen, on evankeliumin sanoman vesittämistä. Se vie mielet syrjään Raamatun keskeisen sanoman ääreltä.

Jatkuu